

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem“.

List izhaja 10. in 25. vsakega meseca.

Za člane v „Deželni zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno K 4.—, za člane onih zadrug, ki so uvedle obvezno naročbo lista za vse člane, pa celoletno K 2.— Sicer stane list celoletno K 5.—, polletno K 2'60, četrtletno K 1'30 in posamezna številka 25 vinarjev.

Cena inseratom: 1/48 strani K 1'50, pri večkratnih objavah popust.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak ponedeljek in petek od 4.—6. popoldne.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 5. oziroma do 20. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključuje.

Štev. 3.

V Ljubljani, 25. februarja 1914.

Leto I.

Zvezne objave.

Danani številki so priložene pošne položnice, s katerimi naj se blagovoli poravnati naročnina, ki je zgoraj razvidna.

Obenem še enkrat prosimo cenjena načelnštva gostilničarskih zadrug, naj postavijo na vsopred občnih zborov sklepanje o obligatorični naročbi »Gostilničarja« za vse zadrugne člane. Upamo, da ne bo nobenega ugovora proti temu, kajti za malenkost 2 K bodo člani dobivali celo leto svoje glasilo.

Snaga v kleti.

Prvi pogoj umnega kletarstva je snaga. Vino, ki zori v kleti, potrebuje za svoj razvoj kisik iz zraka. Skozi drobne luknjice v lesu (pore imenovane), skozi odprtino pri vehi itd. vdihuje vino zrak iz kleti. Gotovo ni vse eno, ali je tisti zrak čist, brez slabega duha, ali če je zatohe!, po gnjilobi in plesnobi dišeč.

Vino je zelo občutljivo za razne dišave in se rado naleze slabega duha, ki potem kvari njegov okus.

Zato naj bode v vinski kleti vedno snažno in sveži zrak.

Torej proč iz kleti s vsemi stvarmi, ki v njej zrak kvarijo. Proč zlasti z vsemi slabo dišečimi, trohnečimi ali gnijočimi tvarinami kakor so: prstina (krompir, repa) zelenjava, kisló zelje, proč z gnijočim lesom, trohljeno slamo itd. V vinski kleti naj bo spravljeno le vino in k večjemu še druge pijače v steklenicah, vse drugo pa ne spada v vinsko klet, zlasti ne tudi kis ali jesih.

Pa še to, da v kleti pospravimo, ne zadostuje. V vsaki, zlasti globoki, podzemljski kleti, ki je ravno najboljša za vino, se napravi sčasoma slab zrak. Treba je torej klet ne samo snažno držati, ampak tudi **zračiti**.

Nočem izpraševati cenjene čitatelje, kolikokrat na leto snažijo svojo vinsko klet, gotovo se pa ne motim, če rečem, da mnoga vinska klet pri nas že desetletja ni videla nobene metle.

Zatorej le metlo v roke in pometite doli viseče pajčevine in nesnago raz stene, postrgajte blato po kleti in kjer ni tlakana, posujte jo s čistim, snažnim, grobim peskom. Pometite vso nesnago, trohlene deske, smeti itd. ven na gnoj ali na kompost ž njimi, kamor taka nesnaga spada! Tako napravite iz smrdljive luknje prijazen vinski dom. Vsak gostilničar bi moral biti ponosen na lepo urejeno in snažno vinsko klet.

V tujih krajih kaj rad popelje gostilničar svoje goste v klet, da se ž njo postavi, pri nas se je pa mnogi še sramuje zaradi nereda in nesnage, ki vlada v njej!

Snaženje kleti zelo olajšuje, če je klet gladko ometana in če so tla iz betona. Betoniranje kletnih tal je tako enostavno, da ga zna dandanes že vsak zidar izvršiti. Da, poznam celo vrsto dolenskih vinogradnikov, ki so si sami kletna tla betonirali. Naj se tega torej posluži vsak pаметen kletar.

Pri temeljitem snaženju kleti postrgamo kletne stene in tlak, pa seveda tudi podloge ali lege, bodisi z ostro metlo, motiko, žično krtačo, kosom pločevine (pleha) ali s posebno strguljo. Potem pa najbolje storimo, da stene in lege pobelimo. Zato izvršujemo tako temeljito snaženje kleti navadno v jeseni (avgust - september), ko je še toplo in suho vreme in ko je tudi navadno najmanj vina v kleti. Klet in lege pobelimo z navadnim zidarskim čopičem ali pa s pomočjo škropilnice, s katero se apnen belež na stene brizga. Za ta namen se dobe posebne škropilnice, ki nam pridejo prav tudi pri beljenju hiš, hlevov itd.; za manjše razmere zadostuje pa tudi navadna trtna ali drevesna škropilnica, samo da se ji nastavi primeren razpršilnik. (Priporočam na tem mestu zlasti trvdko Franc Nechvile na Dunaju V./I., Margarethenstrasse 98, ki izdeluje razne vrste takih škropilnic in tudi razne druge kletarske in vinogradniške potrebščine. Za beljenje so pripravni njegovi razpršilniki Ex 1, Ex 2, in »Komet«.)

Belež za beljenje s škropilnico ne sme biti preveč gost. Najbolje, da je tako gost kot sladka smetana. Pred rabo se ga dobro precedi čez gosto sito (s 1/2 mm odprtinami).

Tako pripravljenemu beležu dodamo še 2% modre galice, to je na 100 l beleža 2 kg galice, ker vemo, da modra galica zatira plesnobo in glivice na zidu. Mesto galice se pridene lahko, zlasti v močno zatohlih, plesnivih kletih, kako drugo desinfekcijsko sredstvo, na primer antinonim, mikrosol, rakko itd. Tako sredstvo pa ne sme nič dišati, zlasti ne po karbolu ali podobnem, ker bi sicer vino ta duh nategnilo (nase potegnilo). Pri beljenju se vrata in okna v kleti odpro, da se napravi v njej preprih, ki pomaga, da se belež hitro posuši in se klet razdiši. Na hudo mokrih stenah se belež ne prime. Tam se lahko poslužimo mavca (gipsa). Ako s pomočjo priprave (meha) kakor jo imamo za žvepljanje grozdja, (zadostuje n. pr. žveplalnik »Miniatur Vindobona« tvrdke Nechvile) poprašimo (poštupamo) vlažen zid z mavčevo moko, se mavec v vodi strdi in zid tako pobeli. Če je zid hudo plesniv, dodamo tudi tukaj lahko nekaj galičnega prahu (zmlete modre galice).

Pri tej priliki naj še omenim, da so nekateri veščaki proti beljenju kleti, češ, da plesen v kletih ni škodljiva. V tem oziru velja sledeče. Škodljiva kletem ni **prava kletna plesen**, to je oni zelenkasto-modri prevlak na kletnem stropu in stenah, ki se nahaja v mnogih starih, dobrih kletih. Ta plesen ne smrdi in ni škodljiva, pravijo, da celo regulira vlago v kleti. Tako plesen torej ni ravno treba iz kleti odstranjevati. Na vsak način pa se mora paziti, da tudi ta plesen ne visi od sten in stropa in **da ne preide na posodo**, kjer bi skozi luknjice v lesu prišla v dotiko z vinom in mu dala slab, zatohel ali bumfast prikus. To plesen puščati kaže znabiti v velikih vinskih kletih, v malih, zlasti gostilničarskih kletih pa je vedno bolj priporočljivo klet pobeliti, ker se s tem da snaga v kleti bolj ohraniti. Ob vodovodih ali

pri zidu, ki trpi vsled mokrote, je najbolje, da zid zabetoniramo ali s cementom omečemo in potem prevlečemo z vodnim steklom, tekočino, ki se na zidu strdi in mu da gladek, steklen povlak. Sicer se pa betoniranje vse kleti ne priporoča, ker je betonirana klet bolj podvržena spremembi toplote kot zidana, zlasti če je zidana s pomočjo ilovite ali peskove opeke.

Če je že beljenje sten in stropa koristno, je tem bolj koristno beljenje podlog, že iz tega vzroka, ker se z njim les konzervira proti gnilobi in proti plesnobi, ne glede na snago, ki jo s tem dosežemo. Da se zatre zlasti na starih podlogah plesnoba je zelo priporočljivo pridejati beležu nekaj (3—5%) mikrosola ali antinonina, ki se ga dobi v drogerijah.

Poleg znaženja je treba tudi klet **zračiti**, da se vanjo privede svež zrak.

To je posebno potrebno, kadar je bila klet dolgo časa vsled hude zime ali hude vročine zaprta. Kakor hitro nastane ugodno vreme, to je kakor hitro zavlada zunaj prava toplota, ki znaša najbolje od 8 do 12° R, odpremo klet tako, da nastane v njej preprih, ki slab zrak požene iz kleti in pripelje svežega. V malih kletih zadostujejo za zračenje vrata in okna, v velikih in globokih kletih je pa treba posebnih zračnih kanalov, ki bi se morali pravilno napraviti že pri stavbi kleti. Zato naj bi se zlasti pri stavbi velikih kleti ne vprašalo samo stavbenika, temveč tudi **veščaka v kletarstvu**.

Tretje sredstvo, ki služi za snago v kleti, je **žveplanje kleti**. To ima namen, da klet razkuži, to se pravi, da v njej uniči razne škodljive glivice. Priporoča se zlasti v globokih, malozračnih in zatohlih kletih. Posebno pred pretakanjem vina je zelo na mestu. V to svrhu se v klet na večer prinese kaka večja skleda, v njo se naloži potrebna množina žvepla in se ga zažge. Vrata in okna se dobro zapro. Pri gorenju žvepla se razvija žveplov dvokis, ostrodišeč plin, ki zrak in stene temeljito razkuži.

Želim, da bi dale te vrstice povod, da bi vsak gostilničar, tembolj seveda vinski trgovec, svojo klet v red spravil, temeljito osnažil in tudi res snažno ter v redu držal.

Vinarski nadzornik B. Skalický.

LISTEK.

Ljubljanski gostilničarji v stari dobi.

Po raznih virih spisal Avg. Zajec.
(Dalje.)

Najhujše je, da se mestno sodišče ne more ganiti; sumljivih gostilnic v mestu in okoli mesta meščani ne morejo dati zapreti, ker so podložne deželni gosposki. Ti pritepenci nočejo postati meščani in ne marajo prevzeti bremen, ki tarejo meščane. Zato mora plačevati mesto leto za letom po 1100 gld. več v deželno blagajnico, kakor mu dohaja davkov v resnici. Ubogi meščani morajo, svoji prisegi zvesti, v vojni nevarnosti tvegati svoje življenje, nemeščani pa takrat pobegnejo z vsem, kar imajo, iz mesta. Ni čuda, da se bliža Ljubljana z drugimi mesti po deželi poginu. Če se ne ustavi plemičem vinotoč na drobno, bo moral velik del prebivalstva prijeti za beraško palico, ki se sicer

Dobavne pogodbe za pivo.

Pogodbe za dobavo piva, ki jih sklepajo gostilničarji s pivovarnami, so v navadi zlasti pri karteliranih pivovarnah. Treba pa je dobro preudariti gostilničarju, predno podpiše tako pogodbo, kajti niso redki slučajji, ko postane gostilničar popolnoma odvisen od pivovarnarja, in sicer tako zelo, da se časih celo življenje ne more več ganiti.

Namen današnjega članka je, da opozarjamo gostilničarje na take točke, ki niso popolnoma zakonite, ker preveč omejujejo zmožnost razpolaganja.

Pri vseh vprašanjih, ki jih je pri sklepu dobavne pogodbe preudarjati, je glavno to, če je sklep dobavne pogodbe zakonito dopusten. Že večkrat se je ugovarjalo, da taka pogodba nasprotuje dobrim nramim in je vsled tega po občnem državljskem zakoniku neveljavna.

Vsakdo ima osebno in gospodarsko prostost delovanja, lahko stori in opusti, kar hoče. Lahko tudi s pogodbami omeji svojo prostost. Ako je ta omejitev izraz njegove proste volje, je tudi pogodba veljavna.

In če je glede dobave piva njegovo prosto delovanje po pogodbi nekaj časa vezano in ustavljeno, to še ni kršitev pravne zavesti. Gospodarski pomen in zlasti splošna navada pogodb za dobavo piva ne nasprotuje pravnemu mišljenju ljudstva, ako se to godi v pravilni meri, sicer bi pa to nastopilo, ako bi se pri pogodbah pokazale občutne trdote n. pr. prav dolga doba obveznosti jemati pivo. Kako dolgo naj traja pogodba, se ravna po običaju prometa. Če bi bila ta doba predolgotrajna in bi jo gostilničar sprejel, bi bila to kršitev dobrih običajev in bi bila pogodba neveljavna.

O kakem oškodovanju se ne sme kar tako govoriti, tu gre vedno za dajatev in protidajatev; pivovarnar hoče prodati svoj izdelek, gostilničar si hoče z dobrim pivom pridobiti vedno več odjemalcev, ki vzdržujejo njegovo existenco. Torej imata oba pogodnika korist od pogodbe in oba sta pri polni prosti volji se obvezala. Torej ni vzeti pri normalni dobavni pogodbi kako kršitev dobrih navad.

Kako naj torej izgleda normalna dobavna pogodba za pivo? Ogibati se je v

ne ve s čim preživljati. Meščani se ravno ne bi protivili tako zelo, ako ne bi mogli plemiči spečavati svoje vino na debelo. V vsaki dobro urejeni državi se bavi plemstvo z oskrbovanjem svojih zemljišč in s poslovanjem v vojaških službah, kmet z obdelovanjem polja, meščan pa z obrtom. Čemu naj bi bilo v Ljubljani drugače?

V podkrepljenje svojih pritožb so izvlekli meščani na svetlo vse orožje, od katerega so pričakovali, da jim utegne koristiti v tej borbi. Naveli so tudi Ruksnerjev »Tournirbuch«, ki pravi, da ne puščajo k turnirjem takega plemenitaža, ki se peča s trgovstvom ali obrtom.

Sklicevali so se tudi na izrek poljskega kralja Žige, ki je dejal svojim plemičem, bavečim se z meščanskimi posli, da potrebuje v svoji državi tri stanove: plemiče, meščane in kmete. Opirali so se na Goldasta, ki pripoveduje v svojih »Reichssatzungen«, da je prepovedal cesar vojvodi brunšviškemu, variti in prodajati pivo.

prvi vrsti, da ta pogodba predolgo ne traja, ker postane lahko usodepolna za gostilničarja.

Dobavna pogodba za pivo je največkrat v zvezi s kakšnim posojilom, je vzajemna pogodba, ki vsebuje dobavo piva proti plačilu predmeta. Gostilničar velja le kot nepolnodeljavni trgovec, visoke pogodbene kazni se smejo torej primerno znižati, zakonite obresti iz take pogodbe znašajo le 4%. Dobavna pogodba za pivo je tudi kupna pogodba, toda ne za vsako posamezno dobavo, ampak za nadaljnje dobave, ker gre tukaj za »prodajo blaga za denar«.

Gotove oblike o sklepanju pogodbe ni, lahko je dogovor tudi usten. Zaradi natančne določitve obojestranskih pravic in dolžnosti je pismena oblika boljša in pri važnih postranskih dogovorih je celo notarska priporočati.

Pogodba mora vsebovati: ime in stanovanje strank, pri ženah tudi privoljenje moža; pristop žene k pogodbi bo pivovarna zahtevala zaradi premoženjske skupnosti, ki morda obstaja med zakonskima; dalje mora imeti pogodba določbe o načinu, množini, kakovosti in ceni piva, pogodbena doba, odpoved, način in kraj dobave, plačilni kraj, pristojnost sodišča, način zavarovanja vseh pravic in dolžnosti, določitev pogodbene kazni, odškodnine, zavarovanje na zemljišču — na vse te točke se mora v pogodbi ozirati.

Dobava pivovarne se mora pozneje tako vršiti, da dobavlja blago srednje dobrote in vrste, torej normalno tržno blago. Pivovarna mora skrbeti, da je pivo dobro in penče in sme le lastno izdelano pivo dobaviti. Odjemalec mora na to posebno vrednost polagati.

Ako si pivovarna mimogrede pomaga s tujim pivom, se mora na tak slučaj že v pogodbi ozirati; v drugih slučajih bi enako dobra kakovost in enaka dobrota vendar ne imela učinka iz pogodbe.

Po pogodbi je gostilničar obvezan sprejemati pivo, mora pa je tudi plačati; da pravočasno dobi pivo, je mora tudi pravočasno naročiti. Plačuje se pa za vsako dobavo posebej, ali tedensko ali mesečno.

Pivovarna mora dobaviti v gostilničarjev obrat, ta mora biti v pogodbi označen kot kraj izpolnitve. Pivovarna nosi

Gostilničarjem se je godilo tako, kakor trgovcem. Z velikimi težavami so izmoledevali kakšen patent. Plemiči pa so se brigali kaj malo zanj.

Gostilnice nahajamo, po razvidu, v Ljubljani že jako zgodaj, natančneje pa ne izvemo do leta 1488. o njih ničesar. Akti iz tega leta nam naznanjajo, da eno miljo okoli Ljubljane ni smelo biti nobene gostilnice, niti pri fari, niti pri graščini, razven če je bila gostilnica že jako stara. Najmanj miljo pred mestom zatorej tujec ni mogel dobiti vina. Očitna je korist, ki so jo imeli Ljubljanci od te knežje milosti.

Gostilničarji so se morali držati gotovo že v srednjem veku strogih odredb, ki jih jim je izdajala mestna gosposka. — Eden takih ukazov nam je ohranjen iz leta 1564. Po devetih zvečer ni smela biti odprta nobena gostilnica. Postopačem in pijancem je bilo strogo prepovedano, posedati in igrati po gostilnicah. Po devetih zvečer ni smel na ulicah nihče pohajati,

tudi stroške, če se pivo med transportom pokvari ali izlije. Da se izogne sporom, je takoj v pogodbi določiti, da se pivo n. pr. do kleti ali kletnega vhoda ali omare za led dobavlja.

Dobava po železnici ali ladji je distančna kupčija in gre na nevarnost gostilničarja.

Pristojnost sodišča je kraj izpolnitve, torej bivališče gostilničarjevo, vsak drug dogovor naj se opusti.

Dobavni čas je takoj po naročitvi. Pri izjemah, kakor ljudskih shodih, velikih veseljah itd. je kupčija fiksna in se pri netočnem dostavljanju lahko sprejem odkloni in od kupčije odstopi, oziroma zahteva odškodnino zaradi neizpolnitve.

Varnost po menicah, denarju ali vrednostnih papirjih, tudi poroštvo po tretjih osebah se mora v pogodbi označiti. Vsaka obljuba poroka se mora pismeno določiti. Pogodbene kazni naj se ne določijo previsoko.

Hipotečna varnost se zahteva, če pride terjatev v nevarnost; terjatev hipotečnega pisma je izključena.

Takojšnja prisilna eksekucija je neveljavna, razen če pogodba ni notarska in ima to določitev. Vpis dolžnosti jemati pivo od gotove pivovarne v zemljiško knjigo je nedovoljen.

Ako je pivovarna v zamudi z dobavo piva, ima gostilničar naslednje pripomočke: naknadna izpolnitev in odškodnina radi prepozne dobave ali odškodnina radi neizpolnitve ali razveljavljenje pogodbe; dovoljenje naknadnega roka ni običajno pri dobavnih pogodbah za pivo. Če je pa gostilničar s sprejemom v zamudi, lahko pivovarnar dobavo spravi v skladišče ali pa javno izdraži. Gostilničar mora potem plačati zamudne obresti in nosi vsako škodo, ki se ne da opravičiti s prehudo površnostjo.

Nemožnost dobave vsled višje sile oprosti pivovarno od obveznosti.

Nasprotno je pa prostovoljna ustavitve obrata ne odveže od pogodbe.

Na podlagi pomanjkljive dobave lahko gostilničar zahteva izboljšanje ali znižanje kupne cene.

Ako vstopi naslednik v gostilni, morata napraviti novo pogodbo ali pa ostane stari gostilničar v jamstvu, oziroma kot edini dolžnik.

peti, vriskati, piskati, gosti, ali sicer kaliti nočni mir. Ista stroga prepoved je veljala ob nedeljah med mašo in pridigo. Med službo božjo so zaprli vse gostilnice in hudo so kaznovali gostilničarja, ki je dal tačas kakemu gostu jedi ali pijače, celo tuj popotnik je moral počakati. Še leta 1785. so zaprli za štiriindvajset ur natakario, ki je dala ob devetih med mašo godcem pijače.

Tujca je moral že takrat vsak gostilničar takoj naznaniti pri županu. Ker je bil leta 1564. hud čas, je prepovedal župan točiti žganje. Celó strogo je bilo nadzorovanje ob kugi. Takrat ni smel gostilničar sprejeti nobenega tujca pod svojo streho. Čuden je bil ukaz iz leta 1562. Prepovedal je meščanom, dajati mlatičem, koscem, ženjicam in dninarjem vina; posebno na dolje ga jim niso smeli pošiljati.

V vino so bili Kranjci, zlasti Ljubljani, tako zaljubljeni, da se je bavil s to stvarjo celo inomoški shod avstrijskih poslancev leta 1518. prav temeljito. Na tem shodu so določili pijancem prav ostre ka-

Slučaj smrti povzroči nezakrivljeno nezmožnost, da bi se pogodba držala, pogodba ugasne sama od sebe. Ako pa dediči nadaljujejo podjetje umrlega, ostane pogodba tudi za te veljavna.

Dolgovi na pivo zastarajo v štirih letih.

Stranski dogovori o občinski ali deželni nakladi v škodo gostilničarja so neveljavni, ker so naperjeni proti postavi. Dogovori o bojkotu in pri tem več dobave so neveljavni, ker so proti obrtni prostosti in prometnemu običaju.

Posojila je dati v gotovem denarju ali so pa dolg na vzetem pivu; posojilne obresti znašajo navadno 5%; ako znašajo več kakor 6%, potem naj se vstavi v pogodbo le šestmesečna odpoved.

Določitev zamudnih obresti je neveljavna, toda vsak zaostali obrestni dolg se mora obrestovati. Kot odpoved naj se pri posojilih čez 300 K določi 3 mesece.

Zavarstvo z mobilarno zastavo je pravno mogoče s kupno pogodbo, ki dopušča kup nazaj.

Odplačevanje posojila se mora na vsak način določiti. Navadno se odplačuje v obliki hektoliterskega denarja; drugi načini odplačevanja niso izključeni in je dobro, da se jih v pogodbo vzame.

Pivovarna si pridrži odpovedno pravico za slučaj, če vidi, da gostilniško podjetje nazaduje in se dobava piva vedno manjša, če gostilničar ne plačuje, zavarovalnih premij ne odrajuje itd. Ako se posojilo predčasno odplača, ostane obveznost dobaviti pivo ravnotako v veljavi, kakor je tudi gostilničar obvezan sprejemati pivo v dobi pogodbe.

Iz teh kratkih pojasnil naj tovariši gostilničarji vidijo, kako mnogostranske določbe mora imeti takoimenovana dobavna pogodba glede piva. Zato naj si pa pri sklepanju take pogodbe s pomočjo teh pojasnil zelo previdno premislijo in preudarijo, za kaj naj se v pogodbi obvežejo in za kaj ne.

Kazensko postopanje obrtnih zadrug.

V pouk gostilničarskim zadrugam, kako jim je postopati, kadar kaznujejo svoje člane, je dal gosp. zadrugni instruktor za

zni. Tem in tistim, ki bi jim dajali preobilo piti, so zapretili, da jih zapro v »Narrenhäusel« ali »Narrenkottlerle« tri dni ob kruhu in vodi. Ta kazen je veljala za navadne gostilničarje; plemiče in druge »poštene« osebe so kaznovali denarno (po 6 gld.).

Tudi pijankam so zagrozili kazen. Duhovnike naj bi kaznovala njih duhovska oblast.

Sicer pa ljubljanske gosposke ni bilo potreba še posebej opozarjati, naj zabranjuje pijančevanje; stopila je dostikrat dovolj sama pijancem krepko na prste. — Leta 1568. je sklenil mestni svet, naj se vrše ženitovanja in obedi skromno, krstne pojedine pa naj prestanejo v tem žalostnem času. Še v početku 18. stoletja niso smele biti gostilnice po devetih zvečer odprte, leta 1748. pa ne po desetih. Z vojaki so ravnali celo strožje, nego z meščani; po večernem bobnanju, ki se je razlegalo gotovo pred desetimi, niso smeli dati gostilničarji nobenemu vojaku več pijače.

Kranjsko našemu uredništvu naslednja navodila v uporabo. O tej stvari je neki zadrugi naslednje svetoval:

»Načelstvu gostilničarske zadruga v —. Z ozirom na ustmeni pogovor ob priliki občnega zbora se gostilničarska zadruga obvešča, da so v § 24., odstavek 4., zadrugnih pravil naštetih vsi slučajji, v katerih sme zadruga sama svoje člane kaznovati. Ako je tedaj kak član izostal od občnega zbora, oziroma ako je kako drugo v navedenem odstavku naštetu dejanje zakrivil, ne da bi se temeljito opravičil, ga sme zadruga kaznovati. Kaznuje zadrugno načelništvo in sicer mora biti v dotični seji navzoča najmanj polovica odbornikov in načelnik ali podnačelnik. Ti sklepajo o tem, ali se je sploh kako kazensko, v § 24. zadrugnih pravil označeno dejanje zgodilo in če se naj krivec kaznuje z ukorom, oziroma z globo, ki pa ne sme presegati 20 K. Vsakemu obdolžencu se mora dati prilika, da se opraviči pri zadrugnem načelstvu, sicer bi ga zadruga kaznovala. V gotovih slučajjih, kakor v vabilih k občnim zborom ali k odborovim sejam, se sme tudi vže naprej zadrugnim članom zagroziti, da se bodo kaznovali, ako se ne udeležijo zborovanja, oziroma ako se ne bodo tekom gotovega časa utemeljeno opravičili. Ako se obdolženec ni temeljito opravičil, oziroma ako se sploh ni opravičil, potem šele ga sme zadrugno načelništvo kaznovati. Ukor se izreče ustmeno ali, ako krivec ni navzoč, pismeno. Če se kdo kaznuje z globo, se mu izroči pismen odlok. (Glej vzorec a!) Tak odlok se mora proti dostavnici, oziroma **rekomandirano** vročiti

Ako potem kaznovani član noče plačati naloženo mu globo, naj zadruga vložijo prošnjo na c. kr. okrajno glavarstvo, da isto izterja globo s politično rubežnijo. — (Glej vzorec b.)

Vzorec a):

Gospodu . . . . .
gostilničarju

v . . . . .

Zadrugno načelništvo Vas je v svoji seji dne . . . . . 191 . v zmislu § 125 obrtnega reda, oziroma § 24 zadrugnih pravil obsodilo v denarno globo . . . . . K, ker se dne . . . . . 191 . niste udeležili zadrugnega občnega zbora (odborove seje) in kljub tozadevnemu opominu v va-

Kljub temu pa so ostajali gostje vendar le do 1. in še dalje po gostilnicah. Leta 1748. so zasačili ob 1. popolnoči dva razgrajajoča dijaka v gostilnici. Enega so zapodili iz šole, drugega pa zaprli osem dni, to pa zato, ker je lučal kamenje v stražo ter celo streljal na njo! Iz šole zapodeni dijaki so se morali odločiti tekom štirinajstih dni za kako rokodelstvo, sicer so jih dali k vojakom; to je bila najhujša kazen, ki je zadela mladega človeka. Imena zapodjenih dijakov je moralo ravnateljstvo naznaniti mestni gosposki.

Razen vina je vlekla ljubljanske goste v gostilnice zlasti godba. Iz te navade so si vedeli deželni stanovni koncem minulega stoletja odpreti studenec, seveda ne bogve kako bogatih dohodkov. Naložili so davek na godbo in ga dali v najem. Toda uredba je bila še jako slaba. Najemnik je moral sam hoditi po gostilnah in pobirati godbeno pristojbino. Ako je zvečer zamudil kako gostilnico, je bila to njegova škoda.

(Dalje prih.)

bilu na združni občni zbor niste utemeljeno opravičili svoje odsotnosti.

O tem se obveščate s pristavkom, da morate to globo tekom 14 dni plačati pri podpisnem združnem načelniku, sicer se bode izterjala potom c. kr. okrajnega glavarstva.

Vzorec b):

Slav. c. kr. okrajnemu glavarstvu

V . . . . .

I. I., gostilničar v . . . . . se dne . . . . . 191 . ni udeležil občnega zbora podpisane zadruge in se kljub opominu v zabilu na združni zbor ni utemeljeno opravičil.

Zaraditega ga je združno načelnikstvo v svoji seji dne . . . . . 191 . ob navzočnosti združnega načelnika (podnačelnika) in . . . . . odbornikov v zmislu § 125 obrtnega reda, oziroma § 24 združnih pravil obsodilo na globo . . . . K.

Tozadevni kazenski nalog se je dne . . . . . 191 . na pošto oddal (glej priloženi poštni receptis). Ker obsojenec kljub opominu v kazenskem nalogu tekom 14 dni ni plačal naložene globe, se c. kr. okrajno glavarstvo v zmislu § 115, odstavek 7. obrtnega reda naproša, da globo s politično rubežnijo izterja in izterjano vsoto nato semkaj pošlje.

Ako imate kako pritožbo zoper oblasti, zoper konkurenco ali če potrebujete sveta ali informacije v kaki zadevi, obrnite se na uredništvo »Gostilničarja«.

Obrtne pravice in predpisi.

Najemodaja sob kot hotelski obrat. Izšla je razsodba upravnega sodišča, v kateri gre za vprašanje, če je najemodaja sob v večjih kopališčih smatrati kot hotelski obrat v zmislu obrtnega reda. V Marijinih lazni (Marienbad) sta dva posestnika v svojih hišah oddajala opremljene sobe kopalnišnim gostom. V prvi in drugi instanci se je namreč izreklo, da je ta najemodaja smatrati kot hotelski obrat in se je vsled porabe dvigala predpisalo, da morajo biti vsi uslužbenci zavarovani zoper nezgodo. Posestnika sta se pritožila na upravno sodišče, češ da najemodaja sob ni obrtni obrat v zmislu obrtnega reda in se vsled tega le na take obrate porablja zakon za zavarovanje zoper nezgodo; na noben način pa niso razen onih oseb, ki so zaposleni pri dvigalu (lift), še drugi uslužbenci podvrženi temu zavarovanju. Upravno sodišče je pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo z naslednjimi razlogi: Sodišče je mnenja, da je pod izrazom »obrti obrat« v zmislu § 1. zakona o nezgodnem zavarovanju smatrati nele take obrate, ki spadajo pod obrtni red, ampak vsa obrtoma izvrševana opravila, torej tudi obrate, ki se vodijo na način obrta z namenom doseči dobiček. Načelo nezgodnega zavarovanja pa je, da so obvezane za to zavarovanja nele osebe, ki so neposredno zaposlene pri za življenje nevarnem stroju, ampak vse v obratu uslužbene osebe.

Poizvedba krajevne potrebe pri prenosu gostilničarskega obrta v kak drug lokal v istem kraju. V zmislu § 20. obrtnega reda se mora obrtna oblast pri dovoljenju prenosa gostilničarskega obrta v kak drug lokal istega kraja ozirati na potrebo

prebivalstva. Iz te določbe, ki določuje poizvedbe glede krajevne potrebe tudi pri prenosu obstoječih obrtov, sledi, da ni le pri novih koncesijah preiskovati to vprašanje in da torej ugovor, da se ne more govoriti o pomanjkanju krajevne potrebe, ker je gostilničar isti obrt v isti hiši izvrševal in ker ne gre za podelitev nove koncesije, ni na mestu. Ugovor, da je nezakonito, da oblast ni vzela na znanje prijavljenega zopetnega obrata, ampak, da bi morala, četudi ne da dovoljenja za prenos obrta, vzeti prijavo na znanje in ukazati obrtniku, naj imenuje drugo obrtovališče, zato ni utemeljen, ker tvori stojališče bistveno zakonito zahtevo za izvrševanje gostilničarskega obrta, brez katerega se obrat obrta ne more dovoliti. Torej se samo naznanilo o zopetnem obratu, ne da bi se obenem določilo stojališče, kjer se bo zopetni obrat vršil, ne more od oblasti na znanje vzeti.

Kazenske ovadbe zaradi neopravičenega izvrševanja gostilniškega obrta.

Vprašanje: V okolišju naše zadruge izvršuje več oseb neopravičeno gostilniški obrt. Prosim, naznanite mi, kaj naj storim v tej zadevi.

Odgovor: 1.) Vsaka oseba, ki neopravičeno izvršuje gostilničarsko obrt, se naj v posebni vlogi na c. kr. okrajno glavarstvo ovadi; več oseb se v eni in isti vlogi ne sme naznaniti.

2.) Ako kdo kljub ovadbi na c. kr. okrajno glavarstvo ne neha z neopravičenim izvrševanjem gostilničarskega obrta, naj ga zadruge na novo c. kr. okr. glavarstvu naznani.

3.) Pri vsaki ovadbi je treba navesti tudi priče, ki so na lastne oči videle, da obdolženec izvršuje gostilničarski obrt.

4.) Vloga na c. kr. okrajno glavarstvo se naj približno takole glasi:

»C. kr. okrajnem uglavarstvu

v

. . . . .

J. E., stanujoč v . . . . ., izvršuje že nekaj časa neopravičeno gostilničarsko obrt. C. kr. okrajno glavarstvo se vsled tega naproša, da proti navedeni osebi kazensko postopa in ga v zmislu § 132. obrtnega reda občutno kaznuje, izid kazenskega postopanja pa v zmislu § 147. obrtnega reda zadruge naznani.

Priče, da obdolženec v resnici neopravičeno izvršuje gostilničarski obrt, so:

. . . . .

Te priče so na lastne oči videle, da:

. . . . .

1.) **Prenos gostilniškega obrta v kak drug lokal je dopusten le v istem kraju.**

2.) **Prenosno dovoljenje, ki se je zoper ta predpis dalo, lahko višja oblast razveljavi.**

I. V zmislu § 20. obrtnega reda je dovoljen prenos gostilničarskega obrta v kak drug lokal le v istem kraju. Torej je razumeti le kraj, oziroma selišče, ne pa občino. II. Odločba višje oblasti, s katero se je dano dovoljenje za prenos gostilničarskega obrta v drug kraj iste občine razveljavilo, temelji v določbi § 146. obrtnega reda. Kajti na eni strani je enotnost kraja dejansko zakoniti predpogoj za dopustnost prenos-

nega dovoljenja, po drugi strani okolnost, da je prenosno dovoljenje postalo pravomočno, ne nasprotuje uradni odločbi višje oblasti, ker pri tem ne gre za čisto stranikino zadevo. Torej je bila odločba višje oblasti primerna in zakonita.

Stanovske novice.

Spravljajte »Gostilničarja«! Neki načelnik gostilničarske zadruge je pisal upravništvu našega lista, naj se »Gostilničar« več ne pošilja na zadruge, ker je že sam naročen nanj in ima zadruge itak svoj sedež v njegovi gostilni. Vse prav to in gospod načelnik je gotovo nameraval zadruge prihraniti naročnino. Toda ravno zadruge morajo biti naročene na list ter ga tudi spravljati, čeprav ga zdaj nihče ne bere. Načelnik se lahko menja, zadruge pa ostane in ta ima nalogo, spravljati list, da se v potrebi lahko kaj poišče v njem. Saj naš list ni enodnevna muha, tudi ni političen časopis, ki se ga drugi dan že proč vrže, ampak je strogo stanovski, poučen, ki ima svojo stalno vrednost.

Čaj in rum. (Dopis iz Škofje Loke.) Čital sem v zadnjem »Gostilničarju« o pravici, oziroma o krivici, ki pravi, da oni, ki nima pravice žganjetoča, ne sme privedati čaju ruma, sicer bi bil strogo kaznovan, čeprav ruma nikoli **ne zaračuna**. Ali ne veste, da je to tako čudno, da smo gostilničarji v strašni nevarnosti, ker lahko vsak čas prestopimo obrtni red ali kršimo druge pravice. Vam bom takoj povedal. Če pri meni zahteva gost črno kavo, mu jo računim s sladkorjem 20 vin., brez sladkorja 16 v. Jaz mu prodam sladkor, če ga zahteva v kavo. Ali ni torej gostilničar tukaj v nevarnosti, da ga kdo ovadi, da sladkor prodaja, čeprav **nima obrtnega lista za prodajo specerijskega blaga**. Mnogokrat zahteva gost škatljico vžigalic, ko gre domov. Gostilničar mu jo proda in zdaj je zopet v nevarnosti, da ga kdo ovadi, ker je kršil obrtni red. Tako bi naštel še več drugih slučajev, zato pa nasvetujem gostilničarjem, naj kar **zastoni** dajejo vse, o čemer niso gotovi, če spada to v njih obrtno pravico ali ne. Na ta način se bo gostilničarski stan zelo povzdignil in lahko pride kmalu — na kant! Je to britka ironija, ki pa ima resnično podlago!

Kletarske potrebščine. Neki gostilničar in vinotržec v Ljubljani se nam je pritožil, da v Ljubljani ne dobiva kletarskih potrebščin, ampak da mora za malenkosti pisati v Gradec in na Dunaj. Ali ne bi bilo za naše trgovce, zlasti železninarje koristno, da si nabavijo kletarske potrebščine za prodajo? Čudno se nam zdi, da je temu tako, saj je vendar Kranjska vinorodna in potrebuje veliko kletarskih potrebščin. Morda jih pa ima kdo v zalogi, toda se ne briga, da bi jih inseriral.

Svarilo pred nakupom in prodajo vina od tvrdeke Giacomo Bovi v Rivi na Južnem Tirolskem. V drugi polovici pretečenega meseca je neki Giacomo Bovi, vinski trgovec v Rivi prodajal v Ljubljani in ljubljanski okolici dvoje sladkih vin pod imenom »Moscatello« in »Vino Santo di Castel Toblino« po 80 v, odnosno po 2 K 50 v liter, in sicer kot zajamčeno pristna vina. Dognalo se je pa uradno, da obe vrsti nista niti z vinom zmešani, marveč popolnoma umetno napravljeni pijači (Kunst-

wein). Zlasti takozvani »Vino Santo« (sve-to vino) je prav dobro ponarejeno, tako, da lahko vsakega prevvari. Ker je prodaja takih umetno napravljenih pijač glasom novega vinskega zakona z dne 12. aprila 1907, drž. zak. št. 210, pod kaznijo prepovedana in ker je proti prodajalcu Boviju v kljub položitvi večje kavcije pri tukajšnjem deželnem sodišču (Bovi je bil namreč vsled te sleparije pred nekaj dnevi tu aretiran), vložena ovadba, se opozarjajo vsi oni naročniki na Kranjskem, ki so naročili in dobili gorinavedena vina, bodisi v steklenicah ali v sodčkih, naj jih več ne točijo, ter da takoj pismeno ali ustmeno sporočijo n a r a v n o s t c. k. r. k l e t a r s k e m u n a d z o r n i k u F r. G o m b a č u v L j u b l j a n i množino dobljene in do sedaj prodane pijače ter eventualno s to naročbo združeno škodo. Pa tudi tozadevnih računov ni treba poravnati, čeravno bi mogoče Bovi to zahteval. Istotako se mu ne smejo te pijače vračati. — K zgoranjemu oglasu c. k. r. kletarskega nadzornika gosp. Gombača se nam poroča sledeče: Vinotržec Bovi se je mudil lani meseca decembra v Ljubljani ter prišel v usodepolno mu gostilnico gosp. Zajca v Sodni ulici št. 6 ter mu ponudil svoja specialitetna vina v nakup. Gospod Zajec je dvomil, da bi bilo ponujano vino pristno, nasprotno je Bovi zatrjeval, da je vino zajamčeno pristno in zagotavljal, da je vsled tega tako sladko, ker se njegovi vinogradi nahajajo na izredno ugodni prisojni strani; vrhutega je vino večkrat filtrirano, zato ni sladkor pokipel. Toda gospod Zajec se takrat ni dal premotiti, da bi to vino naročil. Boviju se je posrečilo dobiti zastopnika, s katerim sta sklepala lepe kupčije po Ljubljani, še boljše pa v Zagrebu; bila sta zelo zadovoljna in vesela svojih uspehov. Meseca januarja je Bovijev generalni zastopnik tudi g. Zajcu ponudil to vino, toda ta bi bil kupec le tedaj, če prodajalec dokaže, da je to vino resnično prirodno in pristno. Zato je dal to vino »Moscatello« analizirati v deželnem preizkuševališču v Ljubljani. Dne 24. januarja t. l. pride g. Bovi sam v Ljubljano in se zglesi pri Zajcu radi kupčije. Med pogajanjem dospe izpričevalo analize. Ker to ni bilo g. Zajcu še popolnoma jasno, se je šel informirat še h gospodu inženirju Turku. Tam je izvedel, da je to vino popolnoma ponarejeno ter za prodajo prepovedano. Gosp. Zajec je na to prekinil vsako pogajanje, zagrozil, da ovadi trgovca in zastopnika državnemu pravdništvu ter dá Bovija aretirati. Bovi se ni dolgo obotavljal ter je priznal svojo sleparijo. Prosil je le, naj se ga ne ovadi ter zagotovil, da povrne gosp. Zajcu vse stroške, ako gre ž njim v Rivo, kjer uniči vse vino vpricho njega. Toda ta se ni dal premotiti in je vstrajal pri svojem sklepu, da ga ovadi, ker ne pusti, da bi kdo stanovske tovariše in konsumente sleparil na ta način. Naredil je najprej ovadbo kletarskemu nadzorništvu. Med tem časom sta se Bovi in njegov zastopnik prepirala. Boviju ni bilo všeč, da je ta dal vino kemično preiskati, zastopnik mu je pa očital, da pride lahko tudi sam radi njegove sleparije v zapor. Zastopnik izjavi, da noče ž njim imeti več zveze ter da od njegove sleparske tvrdke izstopi; zahteva pa, da se mu izplača za služena provizija, povrne stroške in dá odškodnino za renome in ugled, ki ga je izgubil med svojimi znanci. Bovi mu ob-

ljubi 5000 kron ter napiše brzojavke za nakazilo tega zneska, ki naj bi se izplačal po Jadranski banki v Ljubljani. Zahteva pa, da se morajo vsi navzoči zavezati, da bodo molčali. To se mu je odločno zavrnilo s pojasnilom, da se ne dajo podkupiti. Kar imata z dosedanjim zastopnikom, to je njuno službeno razmerje. Bovi raztrga brzojavke ter hoče s silo iz zastopnikovega žepa zanj obremenilno korespondenco iztrgati, kar so navzoči preprečili. Ker ni bilo gosp. kletarskega nadzornika doma, niti policijskega stražnika pri rokah, je Bovi s silo utekel ter krenil proti kolodvoru, zastopnik za njim in gosp. Zajec po drugi poti na kolodvor; tam si je Bovi že kupil vozni listek. Na intervencijo gosp. Zajca pa so ga aretirali in odvedli na policijsko ravnateljstvo, kjer je ovaditelj napravil ovadbo. Bovija je sprejelo državno pravdništvu v svoje zapore. Tam je bival do 30. januarja in študiral svoj rafinirani zagovor. Med tem so se dala posamezna vina naročnikom uradno analizirati še pri dunajskem državnem preizkuševališču. Bovi je imel že prej vse pripravljeno za slučajni konflikt z oblastmi. Na etiketah je imel tiskano zvičajno »L. Muscatello«, enako v računih, kar bi naj značilo »liker«, in ne vino! To pa se ne vjema s tem, kar je ponujal in prodajal. Prej je priznal, se vdal in sedaj hoče vse utajiti in hoče biti nedolžno jagnje. Ta poštenjakovič si je izbiral zaporedoma vse kronovine; tako je prišel tudi na Kranjsko. Tu se je prav laskavo izražal in simpatiziral s Slovenci. Toda onega kritičnega dne smo pa že slišali, da ni mislil, da smo »ščavi« taki, da ga hočemo uničiti. Največji konsum ima baje na Dunaju, kamor pošilja svoja umetna vina kar na debelo. Ubogi Dunajčani! Kaj je vse dognala uradna preiskava, ne vemo, upamo pa vsaj, da državno pravdništvu Bovija ni izpustilo prezgodaj in ob premajhni kavciji iz preiskovalnega zapora. Zelo važno bi bilo to, kar bi se našlo v njegovem laboratoriju. Baje nima zaloge, temveč fabricira sproti in na naročila. Izidu bomo posvečali največjo pozornost ter o tem poročali. Državne oblasti morajo postopati kar najstrožje in nepopustljivo proti takim špekulantom. Baje se v Dalmaciji vino ponareja kar na debelo in oblasti molče ter imajo zamašena ušesa napram mnogobrojnim pritožbam producentov. Tudi v Istri se ne manjka takih špekulantov. Bodite, kolegi in kolegije, previdni ob nabavi dalmatinskega in istrijskega vina, Tirolci so pa že od nekdaj razvpiti. Nezaslišano je to, da je ravno v največjih vinorodnih deželah največ ponarejenega vina. Kaj naj k temu poreče ubogi trpin vinorejec? Ako bodo oblasti tako popustljive, se bo vino pričelo vsevprek ponarejati, vinorejec bo pa tudi opustil svoje trudapolno delo ter se bo raje lotil tega početja. Poleg vinorejca je prizadet tudi gostilničar na svoj način. Gostilničar, ki vedno stremi za tem, da ima za goste pošteno in pristno vino, je v vedni nevarnosti, da si nabavi vino à la Bovi. Če slučaj nanese, da ga zaloti državno kletarsko nadzorstvo, kaj sledi? Zadene ga huda kazen, škoda, in vrhutega je njegov ugled uničen; uničen je on in njegova družina. Najbolje pa je, da vsak gostilničar pokaže vrata tujim, vsiljivim vinskim tvrdkam. Sveta dolžnost je vsakega gostilničarja na Kranjskem, da podpira zlasti domače vinogradništvo. Kupujte le

boljša vina in ne glejte na par vinarjev več. Čeravno plača vino dražje, nima gostilničar pri tem nikake izgube, temveč ravno nasprotno, pridobi si boljše ime in zvabi gosta, da si ga privoščijo kako četrtinko več. Kdor ne more kupiti vino naravnost od vinorejca, naj si ga nabavlja le od domačih vinotržcev, ker tako se pospešuje domače narodno gospodarstvo. Pri sklepanjih kupčij ali naročil zahtevajte jamstvo za pristnost vina ter dogovorite se pismeno, da dá kupec nabavljeno vino na stroške prodajalčeve analizirati in se podvreči v spornih zadevah le domačemu sodišču na Kranjskem. Tako onemogočite vsako sleparsko nakano vsakemu, ki vam vsiljuje tuje ali ponarejeno vino. Za vzgled naj vam bo vedno slučaj Bovi in po njem prizadeti gostilničarji!

Nečuvven napad na gostilničarsko obrt.

Raznesla se je vest, da hoče deželno-zborska večina ustvariti zakon, s katerim se naj zviša užitninski davek na vino v mestih celo na 24 vin. od litra. To se ne sme zgoditi, in če ima priti do skrajnosti. Temu se mora upreti gostilničarstvo cele dežele z vso vehemenco. Razprave o tem se imajo vršiti baje že koncem tega tedna, zato sklicuje **„Zveza gostilničarskih zadrug na Kranjskem“ javen protestni shod za četrtek, dne 26. februarja ob 3. uri popoldne v dvorano „Mestnega doma“ v Ljubljani.**

Pridite vsi brez izjeme! Vabi se tudi občinstvo kot konsument.

Načelstvo.

Zadružne objave.

Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in izkuharjev za ljubljansko okolico v Ljubljani. Vabilo na redni občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 7. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilniških prostorih hotela Tratnik v Ljubljani, Sv. Petra cesta. Dnevni red: 1. Nagovor. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Letno poročilo o delovanju zadruge v pretečnem letu. 4. Poročilo o računskem zaključku za leto 1913. 5. Predlog, da se strokovni časnik »Gostilničar« naroča za vse člane obligatno in v to pobira 2 K doklade na leto. 6. Proračun za leto 1914. 7. Razni samostojni predlogi in nasveti. — Z ozirom na § 17. pravil se prosi točne in polnoštevilne udeležbe.

V. O g o r e l e c, načelnik.

Ljubljanska gostilničarska zadruga. Dokler je obstajala še mestna policija, smo gostilničarji lahko prosili za dovolilnice za prekoračenje policijske ure za dobo treh mesecev, da ni bilo treba vsakokrat toliko kolekovine plačati. Ko je država policijo prevzela, se je to nehalo in je bilo treba vsakokrat posebej prositi. Zadruga je vsled tega vložila prošnjo na policijsko ravnateljstvo, da bi ostalo pri prejšnjem običaju, in to je pred kratkim sporočilo zadrugi, da zopet izdaja zanesljivim gostilničarjem dovolilnice za prekoračenje policijske ure za dobo treh mesecev, oziroma do konca vsakega četrtletja.

Zadruga na Bledu. Vabilo na občni zbor gostilničarske zadruge na Bledu, ki se vrši dne 2. marca ob pol 3. popoldne v hotelu »Triglav« na Bledu. Dnevni red: Poročilo načelnikovo, poročilo tajnikovo, poročilo preglednikov računov. Slučajnosti. — O d b o r.

Krčmarska in mesarska zadruga v Idriji vabi vse svoje člane na redni občni zbor v sredo, dne 4. marca ob 1. popoldne v prostorih Alojzija Kobala. Ker je letos volitev načelstva, se opozarja po § 25. zadružnih pravil, da se polnoštevilno udeležite občnega zbora.

Razno.

Vinogradniški tečaj na Grmu. Kranjska kmetijska šola na Grmu priredi 9. in 10. marca t. l. vinogradniški tečaj. Spored tečaja bo sledeči: **V p o n e d e l j e k** dne 9. marca popoldne od 2. do 4. ure: Cepljenje trt. Siljenje trt v silnicah, gorkih lebah in drugih prostorih. Ravnanje s cepljenkami v trtnici. Saditev novih vinogradov. Od 4. do 6. ure: Razkazovanje silnice in cepilnih strojev. Vaje v cepljenju. — **V t o r e k** dne 10. marca dopoldne od 8. do 10. ure: Obrezovanje trt. Ravnanje z mladimi trtami v vinogradu. Pomladanska dela v vinogradu. Gnojenje trt, osobito z umetnimi gnojili. Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v obrezovanju trt v šolskem vinogradu v Cerovcih. Priglasila (po do-

pisnici) se sprejemajo do 28. februarja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Kandija pri Novem mestu. — Oddaljenim in revnim kranjskim vinogradnikom povrne ravnateljstvo potne stroške do Novega mesta in tudi podporo 1 K 50 v na dan za prehrano. Za to podporo je treba v prigrasilu prositi in se izplača le tistim, katerim se je izrecno dovolila.

Kletarski tečaj priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 11. do 13. marca t. l. Spored tečaja bo sledeči: **V s r e d o** dne 11. marca od 8. do 10. ure dopoldne: Ravnanje z vinom. Vpliv trgatve in kipejnja na kakovost vina. Lastnosti in sestava vina. Od 10. do 12.: Preiskava vina. Popoldne od 2. do 4. ure: Ravnanje z zdravo in pokvarjeno vinsko posodo. Ovinjenje sodov. Poraba in vrednost žvepla v kletarstvu. Od 4. do 6. ure: Praktično razkazovanje v vinski kleti in kipelni kleti. — **V č e t r t e k** dne 13. marca od 8. do 10.

ure: Pretakanje vina, čiščenje vina z raznimi čistili. Od 10. do 12. ure: Praktične demonstracije v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Filtriranje vina. Ureditve dobre vinske kleti. Od 4. do 6. ure: Praktične demonstracije v vinski kleti. **V p e t e k** dne 14. marca od 8. do 10. dopoldne: Napake vina. Od 10. do 12. ure: Vaje v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Bolezni vina. Ker je udeležba z ozirom na praktične vaje omejena, je dovoljen pristop le tistim, katere ravnateljstvo izrecno sprejme. Priglasila (po dopisnici) se sprejemajo do 28. februarja t. l. pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Kandija pri Novem mestu. Oddaljenim in podpore potrebnim kranjskim vinogradnikom povrne ravnateljstvo potne stroške do Novega mesta in tudi podporo 1 K 50 vin. na dan za prehrano. Za to podporo je treba v prigrasilu prostiti in se izplača le onim, katerim se je izrecno dovolila. — Vabimo naše gostilničarje, da se v obilnem številu za tečaj prigrasijo.

Vse gostilne bi naj imele naročen »Slovenski Ilustrovani Tednik«, ki priobčuje vsak teden obilo lepih slik in zanimivega čtiva. Ta list je za gostilne najprimernejši, ker je nestrankarski in nepolitičen in ga vsakdo rad v roke vzame. »Slovenski Ilustrovani Tednik« izhaja v Ljubljani in stane četrtletno le 2 K 50 vin. Naročite si ga takoj! Opozarjamo na oglas.

Tovariši! Tovaršice!
Kupujte le pri tvrdkah,
ki podpirajo in oglašajo
v „Gostilničarju“, v
vašem glasilu.

34 2—24

VERMOUTH- vino najboljša kakovosti prodaja po najnižji ceni tvrdka

Br. Novaković

vinska trgovina v Ljubljani.

Bliža se pomlad, kolesarji!

35 3—24

Sedaj je zadnji čas, da se **vaša kolesa** temeljito presnažijo, če treba tudi emajlirajo in ponikljajo, za kar se priporoča domača tvrdka, ki bo izgotovila v vsakem oziru dobro in solidno po primerno najnižji ceni.

A. Gorec, Ljubljana
specialna trgovina s kolesi in deli
Marije Terezije cesta 14
(Novi svet, nasproti Kolizeja).

Hiša

v Ljubljani, v kateri se izvršuje gostilničarska obrt in prodajo tobaka, se **proda** z vso gostilniško opravo pod jako ugodnimi pogoji. (Koncesija ostane na hiši.) Eventualno se da tudi gostilna takoj v najem.

Vprašanja pismeno pod „**A. B. 1000**“ na upravo tega lista. Za pismen odgovor je pridejati znamko.

34 3—4

Sanatorij Elizabetinum

zdravilišče za notranje, kirurške in ženske bolezni, bolniška oskrba sester križark. **Prosta izbira zdravnikov.** — Cene zmerne. — Moderno opravljena Röntgenova soba. — Udobno urejeno kopališče z vsemi zdravilnimi pripomočki,

Poljanska cesta 16. 36 3—24 Telefon št. 141.

33 3—24 Samo 5 dni! Samo 5 dni!

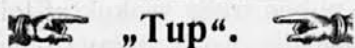

Edino pri **ED. ŠMARDA** potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 18
dobiš **veljavne** vozne liste (šifkarte)
za francosko linijo iz Havre v New York
in iz Amerike nazaj v domovino.

Najstarejša domača zlatarska tvrdka!
25letni jubilej obstoja leta 1914.

Raznovrstna zaloga vseh zlatarskih predmetov in ur.

Ure z lastno znamko

Popravila in nova dela ter poročne prstane izdelujem

✱ v lastni delavnici ✱
z električnim obratom.

Najnižje cene. Vestna in točna poročila. Cenovniki zastoj

Lud. Černe

juvelir, irgovec z urami ter zapris. sodni cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

19 2—24

Štampilje

vseh vrst za urade, društva, gostilničarje itd.

ANTON ČERNE

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj

== LJUBLJANA ==

Šelenburgova ulica 1.

Ceniki franko.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadruge v Ljubljani
Marije Terezije cesta šte. 16

posreduje brezplačno
za vse službo iščoče
: v gostilničarskem obrtu :

Gosposdarji iz Ljubljane plačajo 60 v,
z dežele 1 K.

Tovariši gostilničarji! Poslužite se te ugodne prilike!

26 2—24

Vso noč odprta.
Kavarna „Central“
poleg jubilejnega mosta vsak dan
vsak dan
KONCERT.
16 2—24 Štefan Miholič
kavarnar.

Zaloga stekla, porcelana in svetiljk
Fr. Kolmann
 11 v Ljubljani 2-24
 dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

A. Bajec
 cvetlični salon
 Pod Trančo 2
 vrtnarija
 Tržaška cesta 34
 v Ljubljani.

Najboljše ogrske salame,
 fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo
 priporoča trvdka 13 2-24
J. BUZZOLINI
 Ljubljana, Stritarjeva ulica.
 Vsakdanje pošiljatve od najmanjše do največje množine po najnižji ceni.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepič
 Spodnja Šiška šte. 256
 priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gorc.
 Telefon št. 262. 14 2-24

Pivovarna „Reininghaus“
 Gradec — Steinfeld
 priporočata svoja najboljša piva, kakor:
marčno carsko, vležano in bavarsko v sodkih in steklenicah. 27 2-24
 Specijaliteta Reininghausovo dvojno sladno pivo „St. Peter“ v originalnih steklenicah.
 Glavno zastopstvo pivovarn Reininghaus in Puntigam
 Telefon št. 90. v Ljubljani, Martinova cesta 28. Telefon št. 90.

Pivovarna Göss
 priporoča svoje priznane priljubljene izdelke
marčna, cesarska, vležana, eksportna in bavarska piva
 v sodčkih in steklenicah.
Zastopnik: Fr. Sitar v Sp. Šiški. 33 3-24

A. Zankl sinovi
 tvornica barv, lakov in firnežev
 Ljubljana
 priporoča 21 2-24
 oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavec (Gyps), olje za pode in stroje, karbolinej, čopiči itd.
Ceniki zastonj.

Vinska trgovina Alojzij Zajec v Spod. Šiški pri Ljubljani
 priporoča cenj. gostilničarjem in zasebnikom svoja priznana najboljša vina kot: dolenska, štajerska, goriška ter istrsko belo in črno po znižanih cenah.
 Postrežba točna in zanesljiva.
 Dalje priporoča p. n. občinstvu hotel „Bellevue“ pri Ljubljani, ki ima krasno opremljene sobe z vsem komfortom za prenočišče tujcev in za letoviščarje. V restavraciji se točijo najfinejša stara vina. Izborna kuhinja. Kava vedno na razpolago. Najlepši razgled na Ljubljano in okolico. Svež zrak in krasni izprehodi po tivolskem gozdu.
 Obenem se priporoča cenj. letoviščarjem hotel „Stol“ na Blejski Dobravi poleg postaje Dobrava med Jesenicami in Bledom. Krasno opremljene sobe za cele družine in posameznike. Dobra restavracija s fino kuhinjo in dobrih starimi vini ter kegljiščem in lepim senčnatim vitom. Cene primerne. Lep izprehod do krasnega Vintgarja 1/4 ure. 15 2-24

Gričar & Mejač
 v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 9
 priporočata
 v veliki izbori in po najnižji ceni
 obleke za gospode in dečke, površnike za gospode in dečke, obleke za otroke, žakete za dame, paleto za dame, plašče za deklice itd. itd.
 Nepremočljive pelerine iz lodna ali velblodje dlake (Kamelhaar) 22 v vseh velikostih. 2-24

Jakob Zalaznik
 pekarija, slačičarna in kavarna 31 2-24
Stari trg 21
 se priporoča sl. občinstvu posebno z dežele
na zajutrak.
 Filijalke:
 Mestni trg šte. 6
 Kolodvorska ulica šte. 6.

Svg. Agnola
 30 Ljubljana, Dunajska cesta 13. 2-24
 Zaloga raznovrstnega namizja za gostilne, hotele in kavarne.
Deset zapovedi za kmetovalca
Deset zapovedi za zdravje
 dobi zastonj in poštine prosto vsak gostilničar in trgovec v poljubnem številu za razdelitev med 18 goste ter odjemalce. 2-24
 Treba le dopisnice z naslovom:
 Ub. pl. Trnkoczy, lekarna, Ljubljana.

Vinska trgovina Ant. Müllerja v Domžalah
 priporoča
 p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih, hrvaških in štajerskih vinskih gorc ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po primernih cenah.
 Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici. 29 2-24

40 letni uspeh, ki ga potrjujejo na tisoče priznanj.
Želodčna tinktura
 lekarnarja Piccolija v Ljubljani
 krepi želodec, pospešuje prebavo in je odvajalna.
 1 stekleničica velja 20 vin. 20 2-24
 Naročila sprejema lekarna **G. Piccoli, Ljubljana.**

Mihael Kastner, Ljubljana
 7 2-24
 Glavna zaloga rudninskih voda.

Z vsemi v špecerijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebščinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje trvdka
 Velepražarna za kavo z električnim obratom. 8
T. Mencinger, Ljubljana
 Zaloga mineralnih voda. 2-24 vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani
 (Spodnja Šiška)
 priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvožno pivo v sodčkih in steklenicah.
 Dobé se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska krma zelo priporočljive. 23 2-24

Za vsako gostilno je potrebno, da ima naročen „Slovenski Ilustrovani Tednik“. Ker je velezanimiv zabaven in poučen list s slikami, ga vsakdo rad v roke vzame. Naročite ga torej takoj! — Izhaja v Ljubljani in stane za četrt leta le 2-50 K. — Izdatek za „Slov. Il. Ted.“ se vam stotero izplača, ker se bo gostom zelo prijubil.

Ustanovljena 1. 1818.

Ustanovljena 1. 1818.

PIVOVARNA MENGEŠ

Julius Stare

priporoča svoje izborno vležano marčno, dvojno marčno in bavarsko pivo v sodčkih in steklenicah.

==== Naročila sprejemajo zaloge: =====

Ljubljana, Metelkova ulica št. 19, Borovnica, Cerklje na Gorenjskem, Dragomelj, Izlake, Javornik, Ježica, Kamnik, Kranj, Lesce, Medvode, Mokronog, Moravče, Motnik, Rudolfovo, Škofja Loka, Šmartno pri Litiji, Št. Vid pri Zatičini ali pivovarna v Mengšu.

1 2-24

Sukneno blago

za moške in ženske

==== dobite =====

v veliki izbiri in po ugodni ceni v trgovini občno znane tvrdke

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Fino belo blago za rjuhe in perilo, cvilih za modroce, koltri, koci, lepi namizni prtji, servijete itd. v bogati izbiri.

Izgotovljene obleke

dobre kakovosti, lepega kroja za odrasle in otroke, v veliki izbiri v posebnem oddelku konfekcijske in manufakturne trgovine

„PRI ŠKOFU“

Medarska ulica Ljubljana Pred Škofijo 3

Na zahtevo se obleka po odbranem blagu po lastnem krojaču izgotovi.

9 2-24

28 2-24

Priporočamo svojim cenjenim ::

tovarišem gostilničarjem izborno

marčno, dvojnomarčno

termalno in granatno ::

PIVO

največje slovenske narodne tvrdke:

Delniška družba združenih

pivovaren Žalec in Laški trg

==== v Ljubljani. =====

Srečko Potnik

: Vakuum parna destilacija :
rastlinskih in sadnih cvetov

v Ljubljani, Slomškova ulica 27

priporoča cvete in kompozicije za izdelavo ruskega kumljevca, rastlinske grenčice, planinskega rastl. sladkega žganja, poprovega metovca, ruma za čaj, vermuta, drožnika, tropinoveca, hruševca, jabolčnika, breskvovca, pelinkovca, vanilije, želodčne grenčice, janeževca, sadn. gropa, ruma-aroma itd.

Razpošilja se v najmanjši količini pet vrst naenkrat za K 5-50, iz katerih se napravi 50 litrov različnega likerja. Večje množine znatno cenejše! 3 2-24

Gostilničarji!

Pozor! 4 2-24

Predno kje drugje kupite ali naročite

gramofon ali godbeni avtomat

ogledajte si mojo veliko zalogo
A. RASBERGER

Sodna ulica št. 5, poleg c. kr. den. sodnije, zastopnik avstr. gramofonske družbe na Dunaju in drugih svetovnih tvrdk. Največja izber gramofonskih plošč na Kranjskem. Ugodna zamenjava starih plošč. Blago se odda na poljubno odplačevanje v malih obrokih. Edina strokovna delavnica za popravilo vseh vrst gramofonov in godbenih avtomatov pod garancijo. Godbeni avtomat postavim na željo v vsako gostilno, tako da se sam plačuje.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem leta 1913 K 700.000.000—
Vlog . . . . . 43.500.000—
Rezervnega zaklada . . . . . 1.330.000—

Sprejema denarne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične **domače hranilnike.**

2 2-24

I. kranjska tovarna mineralnih vodá, sodavice i. t. d.

Ljubljana, Slomškova ulica 27

priporoča:

sodavico, pokalice, naravni malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v patent. steklenicah: **jagodovec, nektar, kristalno citronado, jabolčni biser.**

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!